

La política: coneix-la i implica-t'hi

Font: www.parlament.cat

Objectius

- Entendre el concepte actual de política i veure quina afectació té aquesta en la societat en què vivim tenint en compte les diverses ideologies.
- Identificar el concepte de sobirania i veure'n la seva evolució al llarg de la història, a través de la comparació d'algunes de les principals formes d'organització política del passat amb formes polítiques actuals.
- Diferenciar els conceptes d'estat i nació a partir de l'anàlisi d'un cas concret.
- Descriure les característiques fonamentals d'un sistema democràtic.
- Contrastar el funcionament d'un estat democràtic amb el d'un estat no democràtic.
- Assenyalar les principals limitacions de la democràcia a partir de casos concrets actuals.

Procediments

- Localitzar els diferents tipus d'Estats en un mapa del món segons el seu grau de llibertat política.
- Utilitzar les TIC per a la recerca d'informació i presentació dels resultats obtinguts.
- Contrastar diverses fonts d'informació sobre el mateix fet per extreure'n les conclusions que permetin explicar-lo.
- Realitzar activitats en grup.
- Valorar la importància de viure en democràcia i de participar en els processos electorals.
- Valorar les limitacions de la democràcia fent propostes per a la millora del sistema.
- Respectar els membres del grup i les seves diverses opinions.

Descripció de la proposta

L'element que es presenta aquí constitueix una seqüència didàctica per treballar l'apartat de política del currículum de 3r d'ESO, tot incidint en la caracterització dels conceptes de política, sobirania, democràcia, estat i nació. Per poder-los treballar, s'inclou el dossier de l'alumne, on es detallen totes les activitats que es proposen, des de la lectura de textos fins al comentari de vídeos i imatges, així com si es fan individualment o en grup.

Aspectes didàctics i metodològics

La seqüència didàctica s'estructura en vuit sessions de treball i una o dues més destinades a les exposicions orals dels treballs en grup. Passem a veure com es treballa cada sessió:

- Sessió 1: Aquesta classe es destina a completar el qüestionari d'idees prèvies (fitxa 1). Cada alumne ha de completar el qüestionari amb allò que sàpiga per conèixer quines idees tenen sobre allò que es treballarà a l'aula en les properes sessions. Ens servirà per adaptar el contingut d'allò que pretenem treballar a l'alumnat que tinguem i per saber el nostre punt de partida.
- Sessió 2: Està destinada a treballar el concepte de política, la seva afectació i els partits de dretes i d'esquerres. Es compon de quatre activitats:
  - a) És la introducció al concepte de política i es basa en l'explicació del concepte per part del professor, tot utilitzant les definicions del dossier de l'alumne (fitxa 2). Cada alumne, després de l'explicació del professor, ha de fer una reflexió sobre allò que ha entès de política i escriure-la.
  - b) En grups, els alumnes han de pensar quines afectacions té la política en la seva vida quotidiana i posar-ho en comú amb la resta de companys (amb el grup-classe).
  - c) En els mateixos grups, els alumnes han d'extreure la informació que caracteritza un partit de dretes i un d'esquerres i omplir les preguntes plantejades. Quan tothom acaba, es posa en comú amb el grup-classe.
  - d) És una activitat de síntesi, que es pot fer per deures, per acabar de veure quina percepció té cada alumne de la política a partir de la recerca de notícies sobre ella.
- Sessió 3: En ella es parla de la sobirania i de la seva evolució al llarg de la història. Inclou tres activitats:
  - a) S'introdueix el concepte de sobirania a partir d'una activitat conjunta. Cadascú pensa algun canvi que faria a la classe i es recullen tots a la pissarra. La reflexió final és que han pogut escollir allò que han volgut perquè han estat sobirans en la seva decisió.
  - b) Es treballa la sobirania al llarg de la història en 6 grups de 5 persones. En el dossier de l'alumne (fitxa 3), hi ha la graella dels règims polítics que es treballen i els ítems en què s'han de fixar els alumnes per caracteritzar la sobirania d'aquests règims. Cada grup llegeix els textos referents al tipus de règim que se li ha assignat (inclosos en el dossier de l'alumne) i completa el quadre corresponent. Quan tothom ha acabat, cada alumne completa la resta de la graella amb la informació que aporta cada grup.
  - c) Per acabar de treballar la sobirania, es proposa un exercici d'empatia històrica a partir de plantejar una problemàtica concreta. Els alumnes cal que es posicionin fent una redacció individual.
- Sessió 4: S'analitza en profunditat les característiques i diferències entre democràcia i dictadura. Consta de dues activitats:
  - a) A través de l'observació de les imatges (fitxa 4 del dossier de l'alumne), cada estudiant, individualment, haurà de reflexionar sobre allò que caracteritza un règim dictatorial i un règim democràtic. Quan tothom acabi, es posarà en comú amb el grup-classe la informació extreta de cada règim i es demanarà a cada alumne que completi el seu dossier amb allò que li falti. També s'afegiran, per part del professor, les característiques d'una dictadura o democràcia que no apareguin en les aportacions dels alumnes i que es considerin importants.
  - b) Per veure com es distribueixen les dictadures i democràcies al món, es planteja una activitat centrada en l'anàlisi d'una font secundària, en concret, d'un mapa del món. Sobre

aquest mapa, cada alumne (individualment) cal que apliqui els seus coneixements per contextualitzar la font i que sigui capaç d'extreure'n la informació que se li demana per respondre les preguntes associades a ella. Al final d'aquesta activitat, hi ha una pregunta oberta per tal que els estudiants es posicionin sobre la democràcia i la dictadura, intentant fer aflorar en ella, allò que han entès d'aquests règims polítics.

- Sessió 5: Està destinada a tractar les mancances en una democràcia, posant especial èmfasi a la situació del nostre país. Es compon de dues activitats:
  - a) Després d'una pluja d'idees per veure què coneixen els alumnes sobre les mancances de la democràcia, utilitzem diversos vídeos, extrets de *youtube* (adreces incloses en el dossier de l'alumne, fitxa 5), per caracteritzar-les i per debatre-les en el grup-classe. Se sintetitza la informació extreta de les diverses aportacions dels alumnes més allò que vulgui aportar el professor a la pissarra, per caracteritzar correctament cada mancança de la democràcia.
  - b) Els alumnes han de reflexionar, individualment, sobre les mancances treballades a classe i que determini quina és, per a ell, la que afecta més negativament a la democràcia i que justifiqui la seva resposta.
- Sessions 6, 7 i 8: Destinades a tractar els conceptes d'estat i de nació i les diferències entre ells. Es planteja una part introductòria per descriure i caracteritzar els conceptes d'estat i de nació, la qual cosa es pretén exemplificar amb el cas d'Alemanya (per fer-ho, cal un guiatge del professor). La segona part és un treball en grup de tres persones destinat a treballar el cas d'una nació sense estat. L'esquema del treball així com les instruccions per realitzar-lo es detallen al dossier de l'alumne (fitxa 6). També hi figuren les instruccions per a fer la presentació oral del treball. S'adjunten el llistat de nacions sense estat per treballar així com les webs on trobar la informació.

Observacions: El treball està pensat per fer-lo en aules d'informàtica o amb ordinadors amb connexió a internet, així que això és necessari per fer aquest treball.

Depenent del ritme de treball dels grups, la sessió 8 ja pot dedicar-se a la presentació oral, així que s'invertiria en ella aquesta sessió i la següent (la núm.9). Si el ritme de treball de la classe és més baix, les presentacions es faran a les sessions 9 i 10.

És interessant que les sessions vagin connectant els resultats obtinguts al qüestionari inicial, on es reflecteixen les idees prèvies dels alumnes, amb allò que s'explica de nou. D'aquesta manera, l'alumne pot connectar millor els nous coneixements amb allò que sabia. Així mateix, qualsevol referència o extrapolació dels continguts a l'actualitat reforça aquell contingut de cara a l'alumne, ja que hi pot veure més fàcilment la seva utilitat.

A l'hora de fer l'agrupament de l'alumnat per a realitzar les activitats en grup, convé barrejar alumnes amb diversos ritmes d'aprenentatge per tal que aquells que més treballen exigeixin als seus companys el mateix nivell, de tal manera que tothom arribi a treballar més o menys per igual. És convenient evitar agrupar alumnes que siguin molt amics o que junts puguin distorsionar la classe.

Sobre l'avaluació, allò que es tindrà en compte serà que els dossier de l'alumne tingui totes les activitats complertes i que la presentació sigui bona: el dossier caldrà que es lliuri amb una portada, les pàgines organitzades per sessions i dins d'una funda de plàstic. També es valorarà la bona ortografia. Així mateix, també serà objecte d'avaluació un examen final que serveixi al professor per veure què ha après cada alumne sobre allò treballat a l'aula (s'adjunta un possible model d'examen).

Temporització

---

9 o 10 sessions en funció del temps que necessitin per fer les exposicions orals del treball (normalment s'hi destinen unes dues sessions).

Recursos emprats

- Pàgines web: auladereli.es, mondivers.cat i eurominority.eu.
- Diccionaris i enciclopèdies (per a les definicions).
- ALBET MAS A., BENEJAM ARGUIMBAU, P., CASAS VILALTA, M., COMAS SOLÉ, P., OLLER FREIXA, M. *Polis 3. Ciències socials, geografia*. Barcelona: editorial Vicens Vives, 2009.
- BOTIFOLL, C., HUGUET, J., LÓBEZ, R.M., REGUANT, J., SALA, J. *Traça. Aprendre a través de la història*. Barcelona: Eumo Editorial, 1990.
- DIVERSOS AUTORS. *Socials. Ciències socials, geografia i història. 3r d'ESO*. Barcelona: editorial Barcanova, 2011.
- DIVERSOS AUTORS. *Geografia. 3r d'ESO*. Barcelona: Grup Promotor Santillana, 2011.
- Vídeos de youtube.

Continguts, competències i procediments o tècniques que es treballen de forma destacada

---

Continguts

- La política i la seva incidència en la societat actual.
- Identificació de les diverses opcions polítiques: dretes i esquerres.
- L'organització política de la societat al llarg de la història: l'evolució del concepte sobirania.
- Estat i nació: en què es diferencien?
- Estats democràtics i estats no democràtics i la seva localització en el món.
- Les limitacions de la democràcia.

Competències

- Competència comunicativa, lingüística i audiovisual.
- Tractament de la informació i competència digital.
- Competència social i ciutadana.

Processos

- Anàlisi de fonts textuais, gràfiques i visuals.
- Exposició oral i debat.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Aquest element està destinat especialment a alumnes de 3r d'ESO.

Documents adjunts

- MA_AL_ La política implica't-hi

- Nacions sense estat (llista i webs)
- Model d'examen.

Autoria

Aquest element ha estat realitzat per Xavier Oller Civit en el marc de les pràctiques del Màster per a la Formació del Professorat d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius.